

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Z dnem 1. oktobra t. l. se prične naročevanje za zadnje četrtletje tega leta.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

Upravništvo „Slov. Naroda“.

O položaji na Hrvatskem.

Imamo ljudi, ki vidijo v razmerah na Hrvatskem mnogo podobnostj z našimi razmerami, osobito pa s položajem na Kranjskem. A šepava je vsaka primera, še bolj pa primera mej Kranjsko in Hrvatsko, kajti slični sti si ti deželi samo v tem, da ima vsaka svojo za vlado navdušeno, za vse drugo pa, izimši lastno korist, malobrižno stranko, in da takraj in onkraj Sotle nihče ni gotov, kaj nam donese bližnja prihodnost, da vsi živimo takorekoč iz roke v usta.

Ne dozdeva se nam umestno, še dalje razpeljavati to paralelo, ker bi morali uporabljati morda preostre izraze, v zameno naj bode tu mesto mnenju gotovo kolikor toliko merodajne osebe, bana hrvatskega samega. „Národní Listy“ priobčujejo pogovor njih urednika dra. Julija Gregra z banom grofom Khuen Hédervary-jem v Budimpešti. Pri tem „interview“ izjavil je baje ban: da hrvatsko vprašanje v Oger-

skej ne prouzučuje toliko senzacije, kakor v inozemstvu. On (ban) je trdno preverjen, da v Hrvatskej ne bode ustanka, pobijanje oken še ni ustaja, poulični izgred še ni revolucija. Ogerska dobro ve, da ne uživa ljubezni Hrvatske, te ljubezni tudi ne zahteva; zahteva pa, da se izpolnujejo zakoni, tega se Ogerska drž. Ban je dalje izrazil mnenje, da mej hrvatskima opozicijama ni razlike; vsi težé po samostalnosti, ki pa ni dosegljiva, ker se Ogerska drži ideje celokupnosti krone sv. Štefana. Hrvatska ne zmore stroškov za isamostalno državo. O stranki prava, ban nikakor ne dvomi, da bi ne mislila patrijotično in pošteno, a doseči hoče nemogoče smotre s sredstvi, obsojenimi po vsem omikanem svetu. Iz Starčevičevcev neče stvarjati mučnikov, temveč skrbi le za to, da se vzdrži hrvatski zbor. Ogerska ne potrebuje udeležbe Hrvatov v državnem zboru, pač pa to zahteva interes Hrvatske same.

Ban pozna težnje stranke prava, a preverjen je, da niti Starčević sam nema blaznega namena, odtrgati Hrvatsko. Starčević hoče le tako pozicijo, kakeršno ima Ogerska Avstriji nasproti. A tudi to je nemožno. Hrvatje dobro vedó, da bi v samostalni državi, h katerej bi pripadale tudi Bosna, Ercegovina in Dalmacija, kmalu bili v manjšini proti Srbom. Srbi so, odkar ne kokujejo več čez mejo, najodličniši podpiratelji miru in reda. Ban je potem opomnil, da takrat, ko je prevzel vladno krmilo, v deželi ni bila revolucija, pač pa razjarjenost. Danes je razjarjenost polegla. Sedež opoziciji je Zagreb. Da bi bil ban sovražnik Hrvatske, bi želel, da bi bila agitacija Starčevića državi nevarna. V tem slučaju bi vlada skrbela, da bi arzenali bili polni, in ko bi, kar se pa banu nemogoče vidi, prišlo do rabuke (putsch), bil bi ustanek v malo ura udušen.

Ban ni prišel v deželo, da bi sestavil Ogerskej prijazno stranko, temveč le zategadelj, da skrbi za Hrvatsko v smislu „nagodbe.“ Za ta smoter bode neprestano deloval. Naposled rekel je ban, da še vedno goji nado, da bodo tudi Starčevičevci še nastopili pot, po katerem so unijonisti hodili.

Taki torej so hrvatskega bana nazori. Pomniti pa treba, da je ljudem beseda v to dana, da se zakrivajo misli.

Vse oblike in vrste literarnih del vzete so iz starega sveta. Pesništvo, od eposa do pastirske pesni, drama, komedija, govorniška umetelnost, basna, metafizika z njenimi sorodnimi znanostmi, zakonodajstvo, politične naredbe, — vse to se je začelo v velikih delih, pisanih že dva tisoč let pred Ludovikom XIV. Pred šest sto leti so zapadni narodi bili pogrezneni v popolno nevednost. Nekaterih izmej njih pa tedaj še ni bilo, a narod, kateri sedaj vzbuja začudenje vseh s svojo slavo, bil je tedaj jedva opazljiva državica.

Te opombe so jako zanimljive. Posebno so važne za Kitajca, kateri ima, recite, kar hočete, nekaj pravice, vreči svojo betvo na tehtnico, kjer se bodo tehtale zasluge, skazane človeštvu.

Ko bi kdo začel zasledovati naša občevanja z družimi narodi, ta bi začuden uvidel, da je mnogo tega, s čemer se ponša sedanja zapadna civilizacija, bilo nam že znano v starodavnih časih. Sploh se more trditi, da so razua astronomije in geologije vsa druga znanstva javile se kot plod naših raziskavanj. Mi smo jedin narod na svetu, ki se more ponšati s svojim samostojnim razvojem, mi imamo popolno pravo na tako slavo. Mi nesmo nikdar nikogar posnemali. Samo Kitajima svojo lastno civilizacijo.

Interpelacija

Božidara Raič-a in tovarišev stavljena jegovej prevzvišenosti gospodu namestniku kot predsedniku visokega c. kr. deželnega šolskega sveta, glede sestavljenja sedanjega izpraševalnega poverjenstva za narodne in meščanske šole ozirom izpraševalnega poverjenika za slovensko jezikovno stroko.

Za urejeno poučevalstvo ima posebno vrednost sostava izpraševalnih določeb. Pred kratkim čutila je visoka c. kr. vlada dolžnost propise o izpitu ponudnikov učiteljstva v gimnazijih in realkah na mnogih točkah prenoviti in pri iste izvedbi med drugim posebno na to se ozirati, da se opravilo izpraševalnih poverjenikov najzmožnejšim strokovnjakom izroči, a zasebni docenti naj se po možnosti opuščajo ter s strokovnimi profesorji nameščajo. Članek I. odstavek 4 izpraševalnega reda določuje, da se v izpraševalno poverjenstvo jemljejo možje, kateri razne glavne oddelke gimnazijskega in realnošolskega poučevalstva po njegovem sedanjem ustroji znanstveno zastopajo. Slično tem propisovostim je c. kr. deželni šolski svet za sestavljenje izpraševalnega poverjenstva za narodne in meščanske šole visokemu c. kr. ministerstvu za bogočastje in pouk bezdvojbeno zvedene strokovnjake predložil; menje strokovno se je to zgodilo za slovenski jezik, kateri je poučni jezik za učitelje na južnem Štajerji. Na predlog c. kr. deželnega šolskega sveta bil je verstvenik in ob enem suplent za slovensko jezikovno stroko na Mariborskem učiteljski za izpraševalnega poverjenika slovenskega jezika odločen, — mož, kateri se propisanemu izpitu iz te stroke ni podvrget in nema potrebnega usposobljenja.

Mi Slovenci imamo v Gradci, potem v Mariboru in v Celji izprašane strokovnjake, kateri bi izpraševalno-poverjeniško mesto za slovensko jezikovno stroko izvrstno spolnjevali.

Tukaj še se pristavlja, ka slovenski učiteljski ponudniki za narodne učilnice imajo mnogo težejše stališe pri usposobnostnej skušnji premagati negoli nemški a) ker morajo izpit polagati v tujem jeziku, b) ker jim je jeden predmet več predelati, namreč

Ako vi začnete izučevati naše gledališče, videli bodete, da je baš tako originalno kakor grško. Na dejamo se v bližnji bodočnosti seznaniti čitatelje z najboljšimi našimi deli, odlomke katerih so že izdali nekateri učenjaki. Teh odlomkov pa ni zadosti, da bi se videlo, v čem obstoji posebnost našega literarnega duha. Naša literarna šola ima mnogo odličnih del in more preskrbeti zapadne narode z obširnimi naučnim gradivom.

Meni se zdi važno obrniti vašo pozornost (in jaz imam zato dovolj podloge, ko sem se seznanil z literarnimi deli zapadne Evrope), na to, da smo mi oddelni svet na zemeljskej obli in da jedino vprašanje, katero želi rešiti pazljiv um, tiči v želji vedeti: ali ni bilo mej zapadom in vzhodom tipične civilizacije, ki je razširila svoje veje na vse strani; ali da rabimo drug figuralni izraz: ali ni bilo občnega vira civilizacije tekočega z gorskih visočin na dve strani — na vzhod in zapad. To hipotezo morete vsprejeti, ako se ne držite mnenja, da so različna plemena, raztresena po kakem strašnem prevratu, po malem nakopičila vedno več znanj, in vztrajno napredovala in se razvijala.

Tedaj sti dve verjetni hipotezi in jaz ne vem, katerej bi dal prednost. Ako se sedanja civilizacija javlja kot plod neprestanega truda človeštva, kolko

LISTEK.

Kitaj in njegove naprave.

(Dalje.)

Vzhod in zapad.

O večini teh izumljenj, katera so povzdignila civilizacijo in prouzročila prevrat v idejah, moremo reči, da ne pripada onim narodom, katere so osrečila. Ideja, ki pride v svet, postane tedaj last celega človeštva. Vender se vsak posamičen narod ne more ponšati z izumljenji, katera vedo k napredku.

Raznoobrazne porabe para in elektrike morejo se smatrati za čudovita izumljenja, za katere ja bilo treba potratiti veliko sil vsakega zapadnega naroda. Pa so tudi nič manj važna izumljenja, katera so nam zapuščena od tako globoke starodavnosti, da ni moč priti do njih začetka.

Sem spadajo vsa ona znanstva, z osnovo katerih se ne more ponšati nobena zapadnih dežel, taka so abecedni znaki, ki služijo za izražanje glasov; obrazovalne umetnosti, katerih vzgleda najdemo v globokejši starodavnosti. Ravno to se more reči o novejših jezikih, koreni katerih so vzeti iz sanskrtkega jezika in o magnetnej igli, upeljanej z vzhoda, katera je prinesla že gromadne usluge mornarstvu.

slovensko jezikovno stroko, in pri tem so v IV. drugi pa z večine v I., II. in III. plačilni razred postavljeni, c) ker največ je jim nepoznani izpraševalni poverjeniki izpitajo. Obzirom na te prikazni bilo bi pravedno in pravično v Mariboru izpraševalno poverjenstvo za slovenske ponudnike sestaviti in učiteljske v Mariboru primerno sklepu državnega zbora od dne 26. aprila 1880 s slovenskim poučnim jezikom urediti.

Pogledom na navedene podatke stavlja se njegovej prevzišenosti gosposu namestniku kot prvo sedniku deželnega šolskega sveta vprašanje:

1. Kateri razlogi so c. k. deželni šolski svet vodili, ka je visokemu c. k. ministerstvu za bogočastje in pouk neizpitanega učitelja za izpraševalnega poverjenika za slovensko jezikovno stroko predložil?

2. Je li c. k. deželni šolski svet voljen za slovensko jezikovno stroko usposobljeno učno moč za izpraševalnega poverjenika visokemu c. k. ministerstvu za bogočastje in pouk uže v bodočem letu priporočiti?

Gradec, dne 30. septembra 1884.

Raič l. r., dr. Radaj l. r., M. Vošnjak l. r., dr. Dominkuš l. r., Kukovec l. r., dr. Šuc l. r., Jerman l. r.

Deželni zbor kranjski.

(V. seja 26. septembra.)

Vladna predloga, načrt zakona o pogozdovanju Krasa v vojvodini kranjski, izroči se upravnemu odseku. Načrt zakona o upeljavi taks za ogledovanje živine pri izdavanju živinskih potnih listov, vsprejme se v tretjem branji. Poročilo deželnega zbora glede dolenske železnice izroči se upravnemu odseku.

Prošnja Janeza Vidmarja za odpis 144 gold. 90 kr. bolnišničnih stroškov, se izroči v rešitev deželnemu odboru. Matiju Hitiju, učitelju, dovoli se po 60 gld. miloščine na tri leta, prošnja Karola Lesarja, živinozdravniškega učenca za podporo se zavrne.

Poslanec Šuklje poroča o §. 8. letnega poročila deželnega odbora, kateri zadeva šolstvo in ki se vzame na znanje.

Poslanec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški poroča v imenu finančnega odseka o proračunih zakladov dobrodelnih zavodov za l. 1885 in nasvetuje:

I. Proračun bolnišnega zaklada za leto 1885. se potrdi s potrebščino v znesku . . . . . 59.166 gld. 92 1/2 kr. in zakladi v znesku . . . . . 10.378 " 95 " tedaj s primanjkljajem . . . . . 48.787 gld. 97 1/2 kr. kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

II Proračun blazničnega zaklada za leto 1885. se potrdi s potrebščino . . . . . 46.532 gld. 61 kr. in zakladi . . . . . 8.653 " 51 " tedaj s primanjkljajem . . . . . 37.879 gld. 10 kr. kateri se ima poravnati iz deželnega zaklada.

III. Proračun najdenišničnega zaklada za leto 1885. se potrdi s potrebščino . . . . . 6826 gld. 44 kr. in zakladom . . . . . 358 " 20 " tedaj s primanjkljajem . . . . . 6468 gld. 24 kr. kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

stoletij je moralo preteči, predno so bile napisane pesni Homerja in Konfucija; koliko življenj je moralo poginiti na zemlji še do prvih poskusov civilizacije, koliko zvukov se je brez koristi pogubilo v zrak, predno so se ustrojili pravilno sestavljeni jeziki s svojimi slovnici!

Glava se ti kroži, ko pogledaš gromadnost teh del. Če je to tako, od kod je pa taka podobnost v izumljenjih, ustrezajočih istim potrebam, in od kod tako različje v jezikih, da se izrazi jedna in ista misel. Se ve da se sem ter tja zaslede črte podobnosti; pa te črte so neredno razmetane in zdi se nam včas, da je kaka mistična sila zmešala svoje niti, katere bi mogle pokazati na obratni se sledi človeškega rodu!

Naj bode to kakor koli, jaz bi bil zadovoljen, ko bi iz izučanja naših virov mogli osvetiti oddaljeno dobo spominov in ustanoviti geneologijo človeškega rodu. Mari znanost nikoli ne poreče narodom velike besede — „bratje ste“. Zapadna civilizacija je le nova izdaja starih civilizacij, pregledana in popravljena. Naša civilizacija je brez dvojbe že doživela več izdaj in nam se zdi dovolj popravljena in v vsakem slučaju pri nas ni izdatelja, ki bi sanjal o tem, kako bi ustvaril novo.

IV. Proračun porodišničnega zaklada za l. 1885. se potrdi s potrebščino . . . . . 5448 gld. 5 kr. in zakladi . . . . . 905 " 60 " tedaj s primanjkljajem . . . . . 4542 gld. 45 kr. kateri se ima pokriti z deželnega zaklada.

S tem so tudi rešene mariginalne številke 28, 29 in 32 iz § 7. letnega poročila ter prošnja diurnista Fran Zalarja.

Finančni odsek predlaga pri proračunu bolnišnega zaklada za leto 1885. slavnemu deželnemu zboru sledeče resolucije:

I. Deželnemu odboru se naroča, naj preiskuje in poskuša, kje in kako bi se dalo štediti pri oskrbovalnih stroških, ne da bi to bilo bolnikom na škodo, in poročati o tem deželnemu zboru v prihodnjem zasedanji.

II. Za hirajoče umobolne, kateri po svojej bolezn niso več sposobni oskrbovani biti v blaznici, naj veljajo ista načela, kakor pri hirajočih telesno bolnih. Radi tega se dovoljuje deželnemu odboru, da pri taci hirajočih umobolnih, pri katerih je dokazano, da njihova občina oskrbovalnih stroškov ali v domačej srenji ali pa v hiralnici celoma plačevati ne more, prevzame do polovice stroškov na blaznični zaklad.

III. Deželnemu odboru se naroča, naj skuša znižati oskrbovalnino za hirajoče umobolne v hiralnici sv. Jožefa od 60 kr. na 46 kr.

IV. Sklep deželnega odbora, naj se gozd Podmolnik, ki spada k posestvu Studenec, za zdaj še ne proda, se odobri.

Poslanec Detela pravi, da sta ponudila dva kmeta za gozd Podmolnik 3300 gld. Deželni inženir je gozd cenil na 4500 gld., a govornik, ki ga je sam ogledal, trdi da je še veliko več vreden, kajti meri 30 oral polovica je smrekovega, polovica bukovega lesa. Daleč okrog so vsi gozdi posekani, tudi Podmolnik, ako se proda, zadela bi jednaka osoda, kar bi se slabo vjemalo z vednimi prošnjami deželnega zbora do vlade, naj se pokončanje gozdov ovira.

Pri glasovanji vsprejmo se vsi predlogi finančnega odseka.

Poslanec dr. Papež poroča v imena upravnega odseka o poročilu deželnega odbora, ki se glasi:

Slavni deželni zbor naročil je s sklepom dne 9. oktobra l. 1883. deželnemu odboru, naj prošnjo občin Velika Račna in Slivnica izroči c. kr. deželni vladi z gorkim priporočilom v privoljenje izdatne državne podpore. Deželni odbor se je vsled tega deželno-zbornega sklepa obrnil na c. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani z dopisom dne 27. novembra 1883, št. 6618. Olgovor na to do zdaj še ni došel.

C. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani predložilo je deželnemu odboru z dopisom dne 2. februarja 1884, št. 2735 l. 1883, prošnjo županstva občine Vipave za državno podporo za nujno potrebno uravnavo potoka Močilnik, ter je prosilo za dovolitev primerne doneska iz deželnega zaklada vsaj kot posojilo, da bode mogoče delo uravnavanja pričeti. Po poročilu c. kr. deželnega predsedstva na c. kr. ministerstvo poljedelstva, katero je bilo v prepisu pridejano navedenemu dopisu, proračunjeni so bili skupni troški za uravnavo te vode na okrogli znesek

Nam pogostem očitajo: čemu ostanete vedno na tej stopinji razvoja? Ko je vse dobro, ali bolje povedano, vse tako dobro, kolikor je mogoče, ali moremo biti potem prepričani, da sedanje zameni kaj boljsega? To je vprašanje. Bolje je, kakor govore, sovražnik dobrega in modrost obstoji v tem, da bi umeli vzdržati.

Jaz nečem reči nič slabega o novejšej civilizaciji, meni se zdi vselej lepa; ali si pa moremo željo po novotarijah smatrati za pospeševalteljico pravega napredka? Ali se ne motijo oni, ki mislijo, da napredek obstoji v samih premenah? To mnenje ima teoretično svoje privržence in svoje protivnike, a jaz se ne predrzmem mešati se v ta spor. Jaz se omejim na sledečo opazko: nam na pr. je že davno znan smodnik (nam se tudi pripisuje čast, da smo ga iznašli), pa mi smo ga nasprotno našim zapadnim bratom rabili samo za zabavne ognje, in ko bi nas okolnosti ne bile prisilile seznaniti se z zapadnimi narodi, bi mi nikdar ne rabili smodnika za ognjestrelno orožje. Nikdo drugi, kakor jezuiti naučili so nas liti topove, da se spolni pisanje: ite, docete omnes gentes — (idite in učite vse narode.)

(Dalje prih.)

9000 gld., ter se je v ta namen prosilo 6000 gld. doneska iz državnih sredstev.

Deželni odbor je vsled tega z dopisom št. 1035 dne 10. februarja l. 1884 županstvu Vipavskemu naročil, naj semkaj poroča, koliko bodo znašali doneski uravnavanja tega potoka udeleženih občin.

Z vlogo dne 13. februarja 1884, št. 260, poročalo je županstvo Vipava, da so dotične občine sklenile, da hočejo zložiti donesek v gotovem znesku 300 do 400 gld. po davčnih prikladah, kakor tudi preskrbeti potrebno tlako v vrednosti najmanj 1000 gl., kar bode zadostovalo, da se odvrne preteča nevarnost po vodi, ki je mej tem časom nastala in ki preti podreti most na cesti proti Slapu in dve cestni progri.

Gledé na to, da je slavni deželni zbor s sklepom dne 7. oktobra l. 1882 deželni odbor pooblastil, da sme eventualno še dovoljevati podpore za uravnavo voda v Vipavski dolini, in gledé na to, da je deželni odbor prepričan, da se v zadevi povračila prošnega posojila 2000 gld. od udeleženih občin pač ne sme Bog ve kaj pričakovati, dovolil je deželni odbor za uravnavo potoka Močilnik 1000 gld. podpore, ter je ta znesek z dopisom št. 2756 dne 23. aprila l. 1884 dal na razpolaganje slavnemu c. kr. deželnemu predsedstvu.

Z dopisom št. 1065 dne 20. maja l. 1884 naznanilo je c. kr. deželno predsedstvo, da se je za uravnavo potoka Močilnik iz dotacije poljedelskega ministerstva in ministerstva za notranje zadeve za leto 1884 dovolil donesek po 3000 gold., torej skupaj 6000 gold. iz državnih sredstev. Zaradi tega je tudi c. kr. deželno predsedstvo dalo potrebne ukaze, da izvrši uravnavanje potoka.

Slavni deželni zbor je v deveti seji dne 9. oktobra 1883 sklenil, naj se slavna c. kr. vlada naprosi, da sestavi komisijo iz organov c. kr. vlade, deželnega odbora, politične oblasti v Kamniku in občine Trzin, ki ima natančno preiskovati uzroke istopanje potoka Pešate čez polje okolu Trzina, čez cesarsko in okrajno cesto, ter potrebno ukreniti, da se zapreke za prost odtok Pešate odstranijo.

Izvrševaje ta deželno-zborni sklep, obrnil se je deželni odbor v dopisu št. 6585 dne 11. marca 1884 s primerno prošnjo na c. kr. deželno vlado, na kar pa rešitev do zdaj še ni došla.

Dr. Papež predlaga, naj se vzame poročilo na znanje.

Poslanec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški priporoča vladi, naj vender kaj stori za uboge prebivalce Račenske doline.

Potem se poročilo deželnega odbora o tej točki odobri.

Poslanec dr. Papež poroča še o poročilu deželnega odbora o deželno kulturnih zadevah in izražajo željo, naj bi potni učitelj kmetijstva svoje poučne govore priobčeval v „Novicah“ ali v „Kmetovalcu“, in nasvetuje resolucijo do deželne vlade, naj se nastavi na učiteljskem izobraževališči strokovnjak za učitelja kmetijstva, čemur zbor pritrdi.

Potem se seja sklene.

Kmetijska razstava v Krškem.

Iz Krškega 29. sept. [Izv. dop.]

Včeraj popoldne je bila razstava zopet obilno obiskovana. Celi dan je bilo okoli 500 obiskovalcev, ki so plačali nad 60 gld. ustopenine. Mej obiskovalci je bil tudi gosp. deželni glavar grof Thurn, ki je kaj prijazno občeval s kmetiskim ljudstvom in mu delil brezplačno karte za tombolo. Razstavo obiskal nas je tudi državni in deželni poslanec dr. Poklukar, in pa dvorni svetovalec Deperis (iz kmetijskega ministerstva), ki je radi trtne uši v Krški okolici.

Ob 1/4. uri bil je na prostem govor potovalnega učitelja Pirca, ki je s krepko in glasno besedo razločno in toplo priporočal Dolenjem sadjarstvo in živinorejo, ker ti panogi kmetijstva bosti najboljše odškodovalni kmeta za škodo, ki mu jo nareja pri vinarstvu trtna uš, katera se bode prej ali slej še dalje razširila.

Potem jednatem govoru začela se je v prič, velike množice tombola. Prodalo se je 1200 kart, (pravijo, da jih je bilo še premalo) po 10 kr, Dobitki so bili kmetijski stroji in orodje. Tombola n. pr. koruzorušilnica (Maisrebler, 40 gld. vredna), kvint Zugmajerjev plug (12 gld. vreden), 1 kvart grozdni mlin, več tern in amb.

Ljudstvo, ki je prvokrat tombolo igralo, bilo je očividno zadovoljno. Jednako je našemu občinstvu po volji lepa in velika razstava, katero si more ogle-

dati za 10 kr. večeraj mo videti v mestu vse polno tuje gospode, med njimi obilo graščakov, ki so posiali najlepše reči na ogled. Nekateri kažejo veliko simpatijo do kmetijskega napredka. Graščak vitez Gutmannsthal Bennenutti v Radečah je daroval še pred razstavo odboru 50 gl. G. Lenk (mlajši) na Raki podaril je 3 darila po 10 gl. za kmetijske razstavljalce. Razstava bode odprta še do 3. oktobra.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 30. septembra.

„Bauernverein“ Mariborske okolice je sklenil v nedeljo peticijo na štajerski deželni zbor, da se spremeni volilni red. Odpravi naj se volitev po volilnih možeh, upelje tajno pismeno glasovanje, ter se naj odloči slovenskomsleči št. Lenartski okraj od Mariborskega, pridružita pa okraja Mariborski in Bistriški. Na ta način bi nemškutarji pridobili Mariborski okraj za-se. Mi se nadejamo, da bodo konservativni deželni poslanci zabranili ta nemškutarški manever s tem, da bodo ostavili zbornico.

Predloga o volilnej reformi, katero hoče deželni odbor českmu deželnemu zboru predložiti, ima nakatere bistvene spremembe. Veleposestvo bi za naprej volilo v šestih skupinah in sicer filejkomisno posebe, drugo veleposestvo pa v petih skupinah. V skupino mest se bi uvrstilo 82 volilnih krajev, in sicer 49 českkih in 33 nemških, izključilo pa 11 krajev in sicer 9 nemških pa 2 česka. Število poslancev bi se z ozirom na število prebivalstva in davke na novo pravičnejše razdelilo. Trgovske zbornice, ki so dosedaj volile 15 poslancev, bi jih zanaprej samo 7. Petakarji bi dobili volilno pravico. Jeden član te predloge da dolčuje, da bi za naprej ne bilo treba za spremembo volilnega reda navzočnosti treh četrtin poslancev. Ni misliti, da bi ta predloga bila vsprejeta, kajti nemški poslanci bodo vsekako ostavili zbornico, in ta potem ne bode več skiepčna. Pa tudi Herbštov predlog o premeni volilnega reda ne bode dobil večine, ker ga Čehi ne bodo podpirali. S tem, da se da petakarjem volilno pravico, še ni odpravljena nobena krivica, ki se godi českmu narodu zaradi krivičnega volilnega reda. Treba je tako preurediti volilni red za veleposestvo, da ne bode več mogoče, da bi Nemci, ki so v veliki manjšini v deželi, mogli dobiti večino v deželnem zboru. — V nedeljo je nemški centralni volilni odbor imel shod v Pragi in jednoglasno sklenil sledeče resolucije: 1. da se uvede volilna pravica za petakarje; 2. da se zabranijo dragocene stavbe na deželne stroške, zlasti da se zabrani porabo deželnega denarja za zgradbo poslopja českmu muzeju; 3. da se okraji razdele po narodnostih; 4. da se c. k. deželni šolski svet takoj razdeli v česki in nemški oddelki; 5. da je narodna dolžnost Nemcev podpirati svobodno združenje nemških kmetovalcev, da se s tem naredi jez proti napadom na svobodo, nemštvo in napredek; 6. da morajo vsi avstrijski Nemci ostati složni v opoziciji.

Rusinski klub gallskega deželnega zboru hoče neki predlagati, da bi se deželni zakon o učnem jeziku v srednjih šolah tako premenil, da bi se povsod morali napraviti paralelni razredi rusinski, ako se upiše le 20 rusinskih dijakov v jeden razred, ne da bi bilo treba dovoljenja deželnega šolskega sveta.

Hrvatska vlada je zopet profesorjem rehabilitovala rektorja dra. Lorkovića, katerega je bila v juliju odstavila zaradi nemirov na vseučilišči, rektorske časti mu pa vender ni zopet izročila.

Ogerski državni zbor imel je v soboto prvo sejo. Zbornica je kazala precej spremenjeno fiziognomijo, kajti kakih 200 poslancev je novincev. Stranke so se pa le toliko drugače uvrstile v zboru, da so se združili antisemiti in zaseli stole mej skrajno levo in zmerno opozicijo. Starostni predsednik je prebral pismo ministerskega predsednika, ki objavlja, da se državni zbor v ponedeljek otvori slovesno v Budimskem dvorcu. Na to se je oglasil Iranyi in v dolgem govoru protestoval proti otvornemu ceremonijalu zboru, zlasti proti temu, da se državni zbor ne otvori v prostorih državnega zboru, da se ga udeležé tudi tuji dostojanstveniki in da kraj čita pokrit prestolni govor, člani državnega zboru pa morajo biti odkriti, in da bo na dvoici razobešana črno-zolta zastava, in samo na straneh ogerska in hrvatska. Koncem je Iranyi objavil, da se njegovi somišljeniki ne udeležé otvorjenja. Protest Iranyijev ponavlja se leto za letom. — Ogerski finančni minister bode takoj po sklepu adresne debate v državnem zboru predložil proračun za leto 1885, tedaj okoli 20. oktobra.

Vnanje države.

Francoski zbornici bosti sklicani na 14. dan oktobra. Budget bode ministerski svet določil v bodočej seji, ki bode še pred snidenjem zbornic. Finančni minister se nadeja, da letos ne bode treba za pokritje državnih stroškov vzeti nikakega posojila.

Italijanska vlada je v soboto v jako prijaznej in prijenljivej obliki protestovala proti ustavi amortizacije egiptskega državnega dolga in ob jednem predlagala Nubar-paši, da bi se sklenila mej Egiptom in Italijo trgovska pogodba.

Postojanje nemških nobencev se neki jako slabe, že sami obupujejo, da še vseh svojih volij ne bodo spravili v državni zbor pri bodočih volitvah. — Grof Herbert Bismarck izbran je neki ravnateljem vnanjega urada na mesto Bojanovskega, ki bode zaradi bolehnosti moral odstopiti. Tako potroča „Montagsblatt“. Drugi listi pa trdè, da bode Herbert Bismarck naslednik državnemu tajniku Buch-u.

Belgijsko liberalno društvo se je v nedeljo v Bruselji posvetovalo, kako se ustavljati novemu šolskemu zakonu. Pred vsem se je priporočala sloga pri bodočih občinskih volitvah. Jeden govornikov je zahteval, da se veliko nakupičeno premoženje verskih korporacij ima porabiti za pouk ter je priporočal ločitev cerkve od države. Ob 3. uri popoldne se je zborovanje zaključilo.

V petek je v Kajiri bila v angleškem konzulatu konferenca o egiptovskih finančnih zadevah. Te konference so se udeležili lord Northbrook mr. Baring, Nubar paša, finančni minister Mustafa paša, Fehmy in Blum paša, in se je neki sklenilo, da bode egiptovska vlada samo potrdila, da je prejela protest vlastij proti ustavitvi amortizacije državnega dolga. Kako se bode ta stvar rešila se še ne ve. „Times“ mislijo, da bodo vse vlasti razun Francije že s tem zadovoljne, da se potrdi prejem njihovega protesta. Iz Berlinu nam dobaja vest, da bi mogel knez Bismarck po turškem sultanu odstaviti egiptovskega podkralja, kakor je to storil 1880. leta. V tem slučaju bi se za podkralja imenoval Halim paša, katerega sultan jako čišla. Iz Kajire pa dobaja vest, da bode odstopilo ministerstvo, ako vlasti ne odstopijo od svojega protesta.

„Times“ so dobila neko pismo iz Sudana z dne 31. julija, ki potrjuje najnovejše uspehe Gordonove proti ustajnikom. Garnizija je zgubila od srede marca 700 mrtvih. Polkovnik Steward je ranjen.

Dopisi.

Iz Trsta 28. septembra. [Izv. dop.] Dopolnilne volitve za Tržaški mestni zbor iznenadile so nas popolnem. V mestnem zboru manjka namreč 3 svetovalcev in sicer jednega iz II. mestnega razreda dveh pa iz okolice. V I. okraji umrl je Pogan v V. pa se je odpovedal g. Burgstaller vsled nezaupnice, katero so mu dali njegovi volilci.

Ni se skoro mislilo, da bodo volitve še letos razpisane, pa ker ne bode deželnega zboru, požurila se je vlada, da razpiše volitve teh treh odbornikov za razmerno kratek čas, kajti že meseca junija 1885 treba bode v novič voliti ves mestni oziroma deželni zbor Tržaški. Nihče ni bil na to pripravljen, še manj pa menda politično društvo, „Edinost“. Volitve bodo za II. mestni razred 11. oktobra, za I. in V. okraj Tržaške okolice pa 12. oktobra. Kar se tiče kandidatov se ni še poskrbelo ničesar, le v I. okraji ventilirala se je ta stvar že davno. Za I. okraj dogovarjalo se je že takoj po smrti Pogana, kar je dalo mnogo kombinacij volilcem I. okraja, kateri so imeli na ponudbo več kandidatov. Prvi kandidat je gosp. Peter Peršič, finančni uradnik, rodom Graničar, odločen narodnjak, kateri že čez 33 let v Trstu živi ter pozna do dna vse okoliščine in težnje Tržaških Slovencev, in ima tudi največ upanja, da prodere. Drugi kandidat, priporočan od neke strani g. vitez Klodič deželni šolski nadzornik baje kandidature ni vsprejel. Tretjega dra. Mandića, šla je ponujat ista stranka, oziroma mož, prevzet samega oportunistva, a Skedenjci ga neso marali. Četrti, ki bode gotovo od nekaterih Edinostarjev postavljen, je pa deželne sodnije vrli svetovalec g. Abram, a mi dvomimo, da se bode sploh ta gospod na voljo nekaterih izpostavil dvomljivi zmagi. Torej za I. okraj 4 kandidatje, kdo bode, videti bomo v kratkem.

Prvi kandidat Peter Peršič ima največ upanja, da zmaga, ker je poznan in zahaja leta in leta v Skedenj, ne da bi bil še kdaj mislil, da bo kandidoval, Peršič je, kakor smo rekli, odločen Slovan, kateri se ni nikdar prikrival, niti za glasovitega Möringa. Od kar so slovenska društva v Trstu, udeležil se je vselej in povsod brez strahu in je pri vsaki priliki jedernato govoril in poudarjal, da je Slovan in da tega nikdar zanikal ne bode. Da se ga je občinstvo zapomnilo in spoznalo, skoro ni treba omenjati, kajti on je dober govornik. Skedenjci pa, ako ga izvolijo, kar ni dvomiti, dobili bodo vestnega neustrašivega poslanca, ki bode g. Nabergoju vedno na strani stal in ga podpiral, ter bode za I. okraj boljši poslanec, nego so bili vsi njegovi predniki, kateri neso pod Bogom družega storili, ko molčali,

Za V. okraj se danes še ne ve, ko to pišem, najbrže pa je, da bode zopet kandidoval gosp. Urbančič poštar v Bazovici, kar bi tudi umestno bilo. On je premožen, inteligen, ter ima tudi obilo upliva mej ljudstvom v gorenji okolici, kateri je že

z mladim let se kot divsi ljudski učitelj poznani rodo-ljub. Zaradi narodnosti ga je naš magistrat vedno preganjal in pokoril.

Danes je mož neodvisen, samostalen in premožen, kar je potrebno poslancu.

Iz Šiške dné 29. septembra. [Izv. dopis.] Poročali ste o svojem času, da so v Šišenski šoli stropi popolnem strohneli in da bode treba poprave. Ta izvršila se je pred kratkim povoljno, tako da se je pouk pravočasno pričeti mogel. Vsa nemala škoda poprave zadela je podjetnika gosp. G. T. V njegovo obrambo pristavimo naj pa, da si dotični ni iz prevelike dobičkaželjnosti zakrivil sam sebi te škode s tem, da bi bil dal slab les za strope, temveč pripoveduje se, da je bil les popolnem suh in da so le podjetnikovi ljudje zakrivil škodo s tem, ker so mesto suhih tvarin posuli vrh z navadnim peskom. —

Včeraj vršila se je pri nas javna dražba za ponižanje klanca pri „Peskarji“ na okrajni cesti, katera pelje z državne ceste na zgornjo Šiško, Koseze, Glince itd. na jedne strani, na druge pa okoli „Rožnika“ tako imenovana „večna pot“. Prepotrebno je bilo to ponižanje klanca oziroma razširjenje ceste, kajti promet po tej cesti je jako živahen, na tisoče stotov prepelje se tu kamenja, apna, po zimi ledu itd.; tudi Ljubljanski gospodi služi ta pot kot priljubljena partija v vozu. Zares hvaležni smo okrajnemu cestnemu odboru, da se nas je vender jedenkrat spomnil, posebno zahvalo cele naše okolice pa zasluži cestni odbornik g. Jakob Matjan iz zgornje Šiške, kajti le njegovemu odločnemu potegovanju so imamo zahvaliti, da se bode to prepotrebno delo zvršilo. Popravo prevzel je domačin, zidarski mojster g. Jakob Burger. Poprava vršila se bode od 5. do 25. prihodnjega meseca in bode mej tem časom cesta od Zgornjo-Spodnjo-Šišenske meje na jedne strani do Spodnjo-Šišenske cerkve, na druge strani prometu zaprta.

Iz Kamnika 29. septembra. [Izv. dopis.] Znani „Slovenčev“ pripovedovalec iz Kamnika toži v svojem sobotnem dopisu o pijančevanju v našem mestu. S svojim neskončno velikim briganjem za duševni in telesni blagor naših meščanov hodi po noči po mestu in revidira naše krčme, se li o pravej uri zapirajo. On toži, da celo olikani ljudje ostajajo v krčmah čez uro, o katerej bi morale biti že zaprte. Jaz ne morem zagovarjati tega ali dopolniti moram vender le še „Slovenčevga“ dopisnika v tem, da tudi pijančevanje po dnevu ni na dobro blagostanju. Kdor po dnevu dela, temu se pač ne more zameriti, ako si zvečer odpočije in utrujeni duh razbistri. Ali na „Grabnu“ je gostilaica, kamor hodijo nekateri olikani po dnevu pijančevati in kakor za občni blagor silno uneti „Slovenčev“ dopisnik gotovo tudi dobro ve, da ne dajo tja zahajajoči pivci vselej dobrega izgleda. Zatorej pravimo, pometejte najpred pred svojim pragom, potem še le pojdit učit druge.

Domače stvari.

— (Četrti batalijon) domačega pešpolka štev. 17. odrinil je danes dopoldne iz Ljubljane v Trebinje, kjer bode ostal tri leta. Poveljnik mu je podpolkovnik g. Hoch. Mnogo gg. častnikov, na čelu njim generali baron Reinländer, Groller pl. Mildensee itd. prišlo se je posloviti od naših Kuhnovec. Tudi deželni glavar grof Thurn in mnogo občinstva bilo je na kolodvoru. Z „živio“- in „z Bogom“-klici odpeljali so se naši rojaki proti jugu.

— (Časopisje.) „Zadruga izšla je 8. štev. Opozarjamo na članek „Varnost hranilnih ulog pri posojilnicah“. — „Škrata“ izšla je 18. štev.

— (Pred upravnim sodiščem) na Dunaji bode v 8. dan oktobra dopoldne ob 10. uri obravnava občine Tolminske proti c. kr. namestništvu v Trstu.

— (Trtna uš.) Kako napreduje ta škodljivka, se najjasneje vidi iz poročila, došlega deželnemu odboru štajerskemu. V Brežiškem okraji, kjer je 2203 orale vinorodnega sveta, je do sedaj 282 oral, tedaj nad 10% okuženih.

— (Na gimnaziji v Mariboru) je letos 309 učencev, 20 manj, kakor lansko leto. V prvem razredu, ki šteje 82 učencev, sta dva oddelka.

— (Poštne proste listnice.) Županstva in druga javna oblastva izrazila so čisto željo, da bi se uvedle poštne proste listnice, kakor so tudi druge poslatve za uzajemno obvevanje poštne proste. Tej želji se bode tedaj ustreglo, s prihodnjim mesecem bodo uvedene poštne proste listnice, posebne listnice, na belem papirji a brez utis-

nene znamke: dobivale se bodo po 25 izvodov vkupe za 4 novce. Tudi poštne proste listnice s privito listnico za odgovor se uvedo, 25 izvodov po 8 novcev. Rabiti jih bodo tako, kakor druge poštne proste listnice. Izdane bodo z nemško in dvojezično besedo.

— (Tatvina.) J. Dolenc, učenec tukajšnjega knjigoveza g. Gerberja, ukral je večeraj iz miznice v prodajalnici 50 gold. Kam je denar dal, ni hotel povedati. Izročili so ga deželni sodnji.

— (Razstava v Belemgradu.) Belgradska obrtniška društva so sklenila prihodnje leto napraviti občno obrtno razstavo v Belemgradu.

— (Razpisane službe.) Okrajnega živnozdravnika (XI. razred) v Rudolfovu. Prošnje do 4. novembra t. l. na deželno predsedstvo v Ljubljani. — Služba kancelista pri c. kr. okrajni sodnji na Brdu. Prošnje do 28. oktobra t. l. na predsedstvo c. kr. deželne sodnje v Ljubljani. — Poštnega odpravnik v Belipeči. Plača 300 gold., pavšal 80 gold. itd. Prošnje v treh tednih na poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Praga 30. septembra. V deželnem zboru odgovoril je namestnik na interpelacijo Knollovo kazoč na to, da so deželnemu šolskemu svetu jedino merodajne besede zakona, da se po istih strogo ravna, dokazale so kompetentne višje odločbe. Namestnik čuval je pri vsakej priliki objektivnost. Namestnik obriše potem po aktih dogodke pri slavnostih, po interpelantih omenjenih in dokazuje, da so oblastva postopala brezdvobeno objektivno. Ako so se dejanski pripetili posamični narodni izgredi, mora on (namestnik) le ponavljati, da je, naj izhajajo od tega ali pa od onega naroda, globoko obžaluje in obsoja in da bode takim izgredom povsod odločno nasprotno. Oblastva spolnujejo v vsem obsegu dolžnosti, po zakonu njim predpisane prizadevajo si, vse zadeve, ki segajo na narodno polje, obravnavati s popolnem jednakega stališča. To prizadevanje se popolnem strinja s pravcem vlade, ki je že s početka težila za sporazumljenjem obeh narodnostij. Vlada bode se tudi redno držala sporazumljenja obeh narodnostij in štiti nasprotnost.

Razne vesti.

* (Evropske železnice 1883. leta.) Lansko leto so na novo otvorili na železničnih progah v Nemčiji 944, v Avstro-Ogrske 844, v Francoske 808, v Rusiji 659, na Laškem 411, v Španske 403, v Angleske in Irške 365, v Švedske in Norveške 203, v Nizozemske in Luksemburške 117, v Švici 54, v Danske 41, v Rumuniji 39, v Belgiji 21, v Grške 12 in v Portugalske 12 kilometrov. Dolgost vseh evropskih železnic na koncu leta 1883 je znašala 183 188 kilometrov, od katerih je imela Nemčija 35.907 km., Angleska in Irska 30.179 km., Francoska 29.688 km., Rusija 25.111 km., Avstro-Ogrska 30.850, Laška 98.453, Španska 8.251, Švedska in Norveška 7.978, Belgija 4.269 km., Švica 2.752 km., Nizozemsko in Luksemburg 2.533 km., Danska 1.800 km., Rumunija 1.517 km., Portugalsko 1.494 km., Turčija in Rumelija 1.170 km., Bulgarija 224 km. in Grška 12.

* (Največji daljnogled) (refractor) na vesoljnem svetu se nahaja zdaj v Pulkovi, v slavnej zvezdarni blizu Petrograda. Rusi so tedaj prekosili Dunajčane, kateri so imeli do letos največji daljnogled. Dunajski ima v premeru 27, onadva v Washingtonu in Chicagi 26, a novi ruski refractor 30 palcev v premeru. Steklo tega velikanskega refraktorja tehtja 320, okov 250 funtov, tako da je ves daljnogled 570 funtov težek in 45 čevljev dolg. Pripravljanje v Evropi ulitega stekla, katero so v Ameriki brusili, je trajalo 3 1/2 leta. Novi daljnogled bodo postavili v posebnem zanj iz kamenja in železa sezidanem poslopju na veliko iz ulitega železa narejeno stojalo, ki ima zgornj na površji jeden meter v premeru. Do 22. t. m. je moralo v tem poslopju biti že vse pripravljeno za velikanskega zvezdnega tolmača, tako da bo koncem t. m. pričel svojo zvezdoslovno službo. Opomniti nam je treba, da so se dozdanje poskušnje z novim daljnogledom v Ameriki in Hamburgu prav izvrstno obnesle.

* (Hribolazec na vrhu Elbrusa.) Ogerski hribolazec Mr. Dechy je spremljan po dveh švicarskih vodnikih 23. avgusta t. l. v Kavkaskem gorovju dospel na vrhunec najvišje gore Elbrusa (18 500 čevljev). Ob 6. uri zvečer na vrh prišedši potniki so silno veliko trpeli radi razsajajoče nevihte in hudega mraza.

* (Zvijazča.) Cesar Rudolf II. je bil velik prijatelj glasbe, a je vendar jedenkrat c. k. dvornim pevcem in godcem v Pragi njih zaslužek izplačati pozabil. Umetelniki, kateri so denar zelo po-

trebovali, kakor mi dandanes, si neso upali cesarja na to opozoriti. Toraj so poskusili z zvijačo priti do zaslužnega denarja. 1611. leta so nekega večera pred cesarjevimi okni peli psalm: „Miserere mei, Deus“ (Gospod, usmili se me) in sicer tako žalostno in tako neizrekljivo ginljivo, da je cesar takoj zapazil, kaj s tem psalmom mislijo. Zaukaže ne le zaostale zneske precej izplačati, marveč obdaruje pevce še posebe z izrednimi darili.

* (Čudna stava.) 1878. leta je v delalnicah osrednjega kolodvora v Jacksonu (Michigan) prišlo do stave. Šlo je za to, v kako kratkem času se da hlapec iz že dodelanih delov sestavit, da takoj lahko vozi. Navadno v Ameriki zgotovi jeden hlapec 5 do 6 delavcev v 9 do 14 dneh. Ko se je pa zvedelo, na sta Stewart v Jacksonu s 14 delavci v 25 urah in Edington z istim številom delavcev v 16 1/3 urah hlapecovo sestavo zvršila, sta oba podjetnika stavila, kateri od nju bo hitreje železnični stroj naredil. Pred veliko množico gledajočega občinstva se je obema posrečila sestava hlapecov iz narejenih posamičnih strojnih delov s pomočjo 14 delavcev v dobrih treh urah (prav za prav v 175 minutah) in sicer je dobil stavo Edington, ker je bil njegov hlapec za jedno minuto prej dogotovljen, nego oni njegovega tekmeča.

* (Take so!) Nekega slavnega in učenega francoskega pisatelja izrek o ženski lepoti se glasi tako-le: „Bog je ustvaril ženo, mi pa gospo. Ko bi se dandanes Eva povrnila na zemljo, bi jo vsi prav po strani gledali: zdele bi se nam njena ledja predebela, njeni nogi preveliki, njeni očesi preneumni in nobena kača bi se ne drznila je zapeljati. Njej bi ne smeli ponuditi jabolka, ampak ga k večjemu vanjo vreči.“

Sigurno zdravilen uspeh. Naval krvi, težko sapo in vse nasledke slabega toka krvi ozdravi uspešno po kratkej rabi pristoi „Moll-ov Seidlitz-prašek“ Skatljica z uporabnim navodom 1 gld. Vsak dan ga razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 3 (690-9)

Tujci:

dne 28. septembra.

Pri **Stonu:** Wilhelm iz Gradca. — Spasovič iz Zagreba. — Boros iz Budimpešte. — Bernardini iz Trsta. — Kulgen iz Gorice.
Pri **Maličci:** Polzer z Dunaja. — Karal iz Hrvatskega. — Windisch iz Trsta. — Recher iz Ljubljane. — Feigel z Dunaja. — Rosada iz Trsta.
Pri **avstrijskem cesarji:** Herman iz Gradca. — Funtek iz Št. Vida.

Umri so v Ljubljani:

25. septembra: Antonija Zupanc, delavka, 67 let, Kravja dolina št. 7, za oslabiljenjem.
27. septembra: Liza Prezel, gostija, 76 let, Poljanska cesta št. 19, za mrtvoudom.
V deželnej bolnici:
24. septembra: Anton Berce, delavec, 52 let, za otrpenjem pluč.
25. septembra: Matija Sever, hišni posestnik, 45 let, za edemom v možganih. — Andrej Nagode, delavec, 44 let, za vnetjem trebušne kožice.
26. septembra: Andrej Rotar, mlinar, 41 let, za srčno napako. — Egid Kulovič, čevljar, 50 let, za jetiko.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
29. sept.	7. zjutraj	743-26 mm.	+ 7-2° C	brezv.	megla	0-00 mm.
	2. pop.	742-02 mm.	+ 18-2° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	742-90 mm.	+ 10-2° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura + 11-9°, za 1-9° nad normalom.

Dunajska borza

dne 30. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	80 gld.	75
Srebrna renta	81	70
Zlata renta	103	15
5% marena renta	95	85
Akcije nardne bauke	855	—
Kreditne akcije	291	10
London	21	55
Srebro	—	—
Napol.	—	66 1/2
C. kr. cekini	—	77

V elegantnej obliki pripravoca po ceni
„Narodna Tiskarna“
v Ljubljani.

VIZITNICE

Prodaja mleka.

S 1. oktobrom prodaja se iz graščine v **Dolu** prišlo izvrstno mleko, liter po **8 kr.**, vsak dan od 6. ure zjutraj do pozno zvečer

v prodajalnici gospod Petra Strel-a
v Čevljarskih ulicah.

Tudi sprejmó se naročnine za mleko na mesece, v vsaki množini na dan, in se naroča lahko do 1. oktobra v imenovanej prodajalnici. (608-3)

Nemške marke	59 gld	65 kr.
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	171
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	20
Ovrska zlata renta 6%	122	40
	93	15
papirna renta 5%	88	85
5% stajerske zemljišč. od. vez. oblig.	104	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	109	75
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50
Kreditne srečke	100 gld.	176
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	104
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	214	50

Zahvala.

Za izraze milega sočutja o nagli smrti najinega preljubljenega, nepozabljivega sinčka

FRANA PERSINA,
dijaka I. gimnazijalnega razreda,

kakor tudi za obilo spremstvo pri pogrebu na Viči in za darovane lepe vence izrekavajo najtoplejšo zahvalo.

Žalujoči stariši
(613) na Zgornjem Rožniku.

Postano. (15-30)

GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE

iz GIESSHÜBLER najčistije lužne **KISELINE**

poznate kas najbolje okrepljujuče piče, i kas izkušán liek proti trajnom kašlju plućevine i želudca bolesti grkljana i proti méhurnim kataru,

HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

Najboljša pitna voda pri epidemijah.

Klobase iz Dunajskega Novega Mesta
(Wiener Neustädter Würste)

se dobé sveže vsako sredo in soboto pri trgovcu z delikatesami (612)

Mestni trg **J. BUZZOLINI.** Mestni trg št. 11.

Mejnarodna linija.
Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah iz z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Germania“, 4200 ton, 10. oktobra.
„East Anglia“, 3200 „ okolu 25. „
Kajuta za potnike **200 gold.** — Vmesni krov **60 gold.**
Potniki naj se obrnejo na (552-21)

J. TERKUILE,
generalnega pasažnega agenta,
Via dell' Arsenal e Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.
Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglajen,** generalnega agenta v Trstu.

Velika partija 1 (788-61)
ostankov sukna
(po 3-4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštne povzetji, ostanek po 5 gl.

L. Storch v Brnu.
Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.
Uzorci proti pošiljati marke za 10 kr.